

NAZIV PREDMETA: Sedam glavnih grijeha u kontekstu današnjeg vremena

VRSTA NASTAVE: Seminar

IME NOSITELJA PREDMETA: Doc. dr. sc. Martina s. Ana Begić

IMENA NASTAVNIKA /SURADNIKA NA PREDMETU: Dr. sc. Ante Bekavac

JEZIK IZVOĐENJA PREDMETA MODULA: hrvatski

BROJ SATI NASTAVE: 8

OKVIRNI SADRŽAJ PREDMETA:

Tradicionalni nauk Crkve uči da postoje glavni grijesi jer oni rađaju druge grijehe i mane. Prema tradiciji Crkve to su: oholost, škrtost (lakomost), zavist, srdžba, bludnost, neumjerenost u jelu i piću te lijenost ili nehaj. U strogom smislu riječi radi se zapravo o sklonostima, nagnućima koja vode izvršenju čina koji su u sebi grešni. Njihova grešnost sastoji se u tome što pridonose ukorjenjivanju mana u čovjeku i očituju se u ponašanjima ili stvaranju navika, više ili manje, svjesno grešnih koji nagrđuju čovjeka, stvorenog na sliku Božju. Takvi stečeni „habitusi“, u sebi štetni po čovjeka, plod su ponavljanja negativnih (zlih) čina i neuredne volje. Izričaj su otrovne sklonosti prema grijehu. Oni stoga umnožavaju razornu moć zla koje, ukoliko nije odmah popraćeno askezom i pokorom, odvlače čovjeka u grijeh i, ukoliko dolazi do ponavljanja takvih grešnih čina, učvršćuju mane, pobuđuju grešne sklonosti i otupljuju moralni osjećaj u savjesti. Drugim riječima, tradicionalno su nazvani glavnim grijesima jer razgrađuju osobu u njezinoj nutрини, njezinu slobodnu volju i usmjerenost prema dobru, te stvaraju navike i sklonosti koje čovjeka potiču na grijeh, slobodno i svjesno činjenje zla i pobune protiv Boga. Glavni grijesi su na taj način neposredna posljedica istočnog grijeha oholosti i idolopoklonstva kao izričaja čovjekove želje postati bogom. Može se stoga reći da su glavni grijesi „bolesti duše“ koje ugrožavaju i razaraju cjelokupni moralni integritet osobe.

U današnje vrijeme svjedoci smo da ono što se prije smatralo grešno, sada se smatra dopušteno i često čak hvale vrijedno. Tako su se i glavni grijesi počeli smatrati društveno prihvatljivim ponašanjem. Osobito posredovanjem umjetnosti i društvenih medija, glavni grijesi se prikazuju kao običaji koji nisu štetni, ili pak svi tako čine, te na taj način čine ih društveno dopuštenima, a često i hvalevrijednim ponašanjem. Na taj način nestaju razlike između kreposti i mana te dobrih i zlih čina, stvarajući „kulturu relativizma“. Proždrljivost i lakomost postaju dopuštena ponašanja u gospodarstvu kao zakoni tržišta, poticanje na neumjerenost u jelu i piću gleda se kao na doprinos turističkoj ponudi i poželjnoj većoj zaradi od ugostiteljstva, užitak se promatra kao „pravo“ čovjeka, a srdžba se ne smije potiskivati jer može prouzročiti fizičke i psihičke bolesti. Oholost, često poistovjećena i s ponosom, danas se više ne promatra kao izričaj egoizma, nego se promatra kao prihvatljiva ljubav prema sebi samome, ili pak kao simpatična narcisoidnost. Škrtost se danas naziva štedljivost ili se opravdava kao potreba osobne sigurnosti, a zavist danas nije ništa drugo nego natjecanje ili zdrava konkurencija. Na žalost, mnogi glavni grijesi uvukli su se i u svećenički život, a nerijetko razaraju i redovnički život.

Na temelju ovog tradicionalnog nauka Crkve o sedam glavnih grijeha, u seminaru se stoga analiziraju njihovi suvremeni oblici i pojavnosti, osobito iz perspektive dokumenta, homilija i govora pape Franje. Naime, papa Franjo, tijekom svoga pontifikata, vrlo često u govorima i dokumentima ističe stare/nove grijehe i njihove posljedice za osobni i društveni život te osobito naglašava njihovu zloću jer dovode u pitanje autentičnost kršćanstva, ali i samu vjerodostojnost Crkve u današnjem svijetu. Na tom tragu, u

seminaru se na poseban način nastoje opisati suvremeni oblici i pojavnosti glavnih grijeha, kako u osobnom, tako i u društvenom životu s obzirom na pojedinačno poslanje pojedinog vjernika.

CILJEVI I KOMPETENCIJE

Cilj: upoznati suvremene pojavnosti sedam glavnih grijeha koji utječu na oblikovanje današnje kulturne paradigme i potiču određena grešna ponašanja ljudi te ih podvrgnuti teološko-kritičkom preispitivanju u odnosu prema transcendentnom dostojanstvu ljudske osobe i njezinom pozivu na svetost. *Kompetencije:* upoznati uzroke i posljedice suvremenih ponašanja koja proistječu iz sedam glavnih grijeha te uočiti njihov utjecaj na suvremenu kulturu, a buduće teologe osposobiti za kritičko promišljanje i sustavno istraživanje govora i poruka pape Franje sa svrhom boljeg razumijevanja njegove kritike današnjeg življenja kršćanstva kao i izazova s kojima se Crkva suočava. Na osobit način potiče se sposobnost argumentiranog promišljanja o teologiji grijeha, sa sviješću o osobnoj odgovornosti u izgradnji boljeg i pravednijeg svijeta.

POPIS LITERATURE

dokumenti pape Franje u izdanju Kršćanske sadašnjosti: *Lumen fidei, Evangelii gaudium, Laudato Si', Gaudete et exultate, Amoris laetitia*, objavljene knjige (u izdanju Verbuma) te njegove homilije i govori u raznim prigodama (izvor web stranica: vatican.va i prijevodi u izdanju Informativne katoličke agencije - IKA); *Katekizam Katoličke Crkve*, Zagreb, 1992.; Andrija Živković, *Osnovno moralno bogoslovlje*, Zagreb, 1938., str. 377-395.; Marijan Valković, *Doprinos koncilskoj moralnoj teologiji*, KS, Zagreb, 2009., str. 245-300.; Ivan Fuček, *Grijeh. Obraćanje*, Verbum, Split, 2004.; *Osobna i društvena dimenzija grijeha*. Zbornik radova, priredili N. Ančić i N. Bižaca, CUS, Split, 2002.; Renzo Gerardi, *Le malattie dell'anima*, EDB, Bologna, 2013.; HENRY FAIRLIE, *The seven deadly sins today. With Drawing by Vint Lawrence.*, University of Notre Dame, 1979.; MARGUERITE SHUSTER, *The fall and sin. What we have become as sinners.*, Cambridge U.K., 2004.

OPIS METODA PROVODENJA NASTAVE

Predavanja, samostalno istraživanje, izlaganje seminarskog rada i rasprava na temelju pročitane literature te pojedinačne konzultacije.

OPIS NAČINA IZVRŠAVANJA OBVEZA

Sudjelovanjem u radu studijskih susreta: predavanja, konzultacije, samostalno istraživanje, usmeno izlaganje rezultata istraživačkoga rada, sudjelovanje u raspravi i izrada pisanoga rada.

OPIS NAČINA PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Anonimna studentska anketa.

BROJ ECTS BODOVA: 6